

بسم الله الرحمن الرحيم
 ریاست محترم دادگاه عالی جناب شعبه اول
 بر سر کسب حیات افغان دکتر عیسی سیهیدی
 دانشمند و با بصیرت وکیل مدافع خود آن دادگاه
 عالی معرفی می نمایم
 تاریخ ۱۳۳۱/۷/۳۱
 کارگزاران دادگاه عالی
 سید مجتبی صفوی

<http://www.chebayadkard.com>

۲۸۵

موضوع بطور خصوصی (نه بطور رسمی) پاسخ این سئوالات به اختصار بیان می گردد.
 زندان قصر، بیاری خدای توانا، سید مجتبی نواب صفوی.

و چون وقت تنگ است بروز دیگری محول می کنیم. بیاری خدای توانا، سید

مجتبی نواب صفوی. <http://www.chebayadkard.com>

بتاریخ ۳۱/۷/۱ به زندان قصر آمده و در اطاق آقای سید مجتبی نواب صفوی به

بازجویی ادامه میدهد.
 س - از آقای نواب صفوی - چون بقیه پاسخ خود را به روز بعد محول نموده

بودید بنابراین نسبت به اتهامات خود هر اظهار و دفاعی دارید بیان کنید.
 ج ۱- هر سخنی قابل اعتبار نبوده، در پیش هر انسان عاقلی از آن پس ....

استناد است که به براهین آن رجوع شود و گوینده آن از نظر اخلاق ..... گردد و قطعاً

مردمان دروغگو و ..... به فساد اخلاق هیچگاه سخن کتبی یا شفاهی آنها قابل

استناد هیچ ..... نیست، و انصافاً شک نیست که دستگاه آگاهی و مأمورین

شهریاتی معروفترین طبقات فاسد ایران به فساد اخلاق هستند، پس چگونه ممکن است

گزارشات آنها ..... است ..... تشکیل پرونده شود ..... حکومتهای وقت همیشه با

افراد برجسته با ایمان که با مفاسد آنها طبعاً در نبرد بوده اند با آنها ..... و دشمنی

داشته اند، و این گزارش دهندگان هم مأمورین آن حکومتهای مغرض بوده اند و قطعاً

مأموریت داشته اند که افراض حکومت را در گزارشهای خود اعمال کنند، بنابراین نوع

گزارشات در پیش انسان عاقل و منصف بی اعتبار است بخصوص ..... افرادی که از

روی ایمان و علم با بی ایمانی و جهل حکومتها مبارزه و نبرد داشته اند ..... هم به این

۲۸۷

یادداشتی دال بر انتخاب دکتر عیسی سیهیدی از سوی مرحوم خلیل طهماسبی

بنوان وکیل مدافع و پذیرش نامبرده

تاریخ ۲ شنبه ۵ فروردین ۱۳۳۱

بنام خدای توانا

ریاست محترم دادگاه عالی جناب شعبه اول

بدینوسیله جناب آقای دکتر عیسی سیهیدی استاد دانشگاه را بنوان وکیل مدافع خود به آن

دادگاه عالی معرفی می نمایم.

خلیل طهماسبی

امضاء: بنده خدا

خلیل طهماسبی

<http://www.chebayadkard.com>

جهت احضار خلیل طهماسبی مورد گواهی است.

افسر نگهبان بازداشتگاه کاخ ستوانیکم شریف زاده

۳۱/۱/۵ امضاء

ریاست محترم دادگاه عالی جناب شعبه ۱

۳۱/۱/۱۷

بدینوسیله قبولی خود را نسبت به وکالت آقای خلیل طهماسبی اعلام میدارم.

دکتر عیسی سیهیدی

امضاء

۲۸۴

متن بازجویی (۳۱/۶/۳۱) از مرحوم نواب صفوی

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

برگ بازجویی و صورت مجلس

صبح ۳۱/۶/۳۱ اینجناب طافقی باز پرس شعبه ۲۷ به زندان قصر آمده و با

راهنمایی آقای سرهنگ ... گرجی به اطاق آقای نواب صفوی (سید مجتبی نواب

صفوی) آمده و درخصوص پرونده و اتهامات ایشان بازجویی میشود:

س - درموضوع اتهام خود به ارتکاب تحریک در قتل رزم آراه نخست وزیر سابق

- و نیز درخصوص اتهام خود به ارتکاب پاره کردن رونوشت قرار صادر از محکمه که

برابر ابلاغ به عده از فدائیان اسلام به زندان آورده شده بودند، و نیز درخصوص اتهام خود

..... در سال ۱۳۲۷ در اجتماعي که در بهارستان جلوی مجلس شده بود مردم را

تحریک به ارتکاب جرم علیه مأمورین نموده و آنان را مضروب نموده اند با تذکر شرح

اتهامات و مدارک اتهام هر جوابی دارید بیان کنید.
 ج - در گذشته به تفصیل بیان گردید که حکومتهای جاریه وقتی حکومتشان

قانونی است و حق مداخله در امور ملت مسلمان ایران را داشته و دارند که مجری احکام

<http://www.chebayadkard.com>

۲۸۶

۳- و نیز آقایان گو یا در ایران نبوده اند و در مدت بیش از یک سال متینگ ها و تظاهرات احزاب دولتی اعم از جبهه ملی و مجمع مسلمانان مجاهد و دیگران را ندیده اند که در تمام تظاهرات پیاپی خودبخود می بالیدند و به سر هم منت می گذاشتند که رزم آرا را کشته اند و ..... رزم آرا یکی از قهرمانان آنها بوده و از این قهرمانان بسیار دارند.

۴- نویسنده هر روزنامه یک نفر آدم است و سخنان یک نفری آقدها مورد استناد به مصالح بزرگی یا کوچکی نمی تواند واقع شود، مگر افرادی بر علیه خود گویند ..... ناظر بر این مطلب است، اقرار عقلای عالمی الفهم جائز است اضافه بر این آیا آن یک نفر گواهی ..... است بر چیزی که گفته و آیا حاضر است که گواهی بدهد تا گواهی او پس از ..... صداقت گواه دلیل بر موضوعی شود .... خیر، قطعاً ..... که نوشته شد.

<http://www.chebayadkard.com>

۵- همان روزنامه ها را که آقایان میگویند روزنامه های دولتی اعم از باختر و شاهد و آتش و سیاست ما که در شماره های پیاپی خود از سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۱ بخود می بالیدند و افتخار می کردند که رزم آرا را کشته اند و انگلستان را شکست داده اند یک به یک شاهد موضوعی است که اثبات می کند حقیقت مطلب از چه قرار است. بخصوص در موقع تبلیغ انتخاباتی به نفع نویسنده شاهد زهری نوشته بودند در اوراق تبلیغی خود صاحب قلم سخارور رزم آرا کش یعنی زهری و ..... فعلی مجلس و حداقل این مطالب که در روزنامه های خود نوشته بودند و یا خواسته بودند ..... کنند کشته شدن رزم آرا و بقول خودشان شکست انگلستان را به کاشانی و مصدق و جبهه ملی و بخصوص این اخبار را که افتخار ..... در بسیاری از نوشته ها و مقالات اصرار ..... که از من و برادرانم سلب کنند و بخودشان منتسب نمایند بهتر دلیل روشنی است برای هر عاقل با انصافی که مطلب از چه قرار است.

ضمناً از آن برادر دینی یعنی آقای طالعی می خواهم که برای جمع مدارک بیشتر که ملازم یا انجام وظیفه شما است روزنامه های شاهد - باختر - سیاست ما - و آتش سال ۱۳۳۰ را از اول اردیبهشت ۱۳۳۰ تا آخر خرداد ۱۳۳۰ تهیه و ضبط فرموده مستند خود قرار دهند که شاهد مدعی ماست و نیز همین جرائد را از تاریخ ۲۵ بهمن ۱۳۳۰ تا آخر اسفند ۱۳۳۰ را تهیه و ضبط نمایند که آنها هم شاهد صدق مدعاست. همانطور که روزنامه های کذائی را که اشاره کرده بودند ..... تا اعترافات صریح

خودشان را ..... فاعده اقرار علی النفس مطالعه کرده و مطلب بر شما روشن شود.

۶- و حداقل نتیجه که گرفته میشود اینست که هر دو روزنامه ..... روزنامه شاخص و معارض با هم واقع شده و نتیجه از هر دو ساقط میشود و نوبت به اقرار علی النفس و دلیل دیگر میرسد که آن روزنامه ها دارای اقرار بر علیه نویسندگان و طرفدارانش می باشد، به اضافه اقرار صریح و اعترافات مذکور در دوره شانزدهم که دولت فعلی مصدق و افراد جبهه ملی در مجلس او رسمی ترین نقاط مملکت

۷- مضافاً بر اینها خلیل طهماسبی متهم به قتل رزم آرا، صریحاً گفته است و در پرونده او موجود است که بهیچ دست و حزبی اتکاء نداشته و بستگی نداشته و از روی ایمان خود مبادرت به این عمل نموده است. بعلاوه اعلامیه در این خصوص داده که در روزنامه مذکور موجود است و فقط به کاشانی و مصدق در ضمن گفت ها و مصاحبه ها و جبهه ملی اظهار ارادت کرده است، و من و عقل من بسیار از این بزرگتر است که کشتن رزم آرا یا شکست دروغی انگلستان را که در حقیقت شکست نخورده است منتسب بخود بدانم، بلکه این افتخارات .... برای مغزهای کوچکی امثال آنهاست که افتخار می کنند و بخود می بالند که مذکور افتاد مهم است.

۸- و کلاً جبهه ملی در دوره هفدهم ماده واحده کذائی معروف را که تصریح میکند که قتل رزم آرا مربوط به عموم ملت ایران می باشد و خلیل طهماسبی باید آزاد شود اگر فرضاً کشته رزم آرا باشد به تصویب رسانیدند. این خود موضوع قتل رزم آرا را اگر بنیای تعقیبی باشد و صحیح باشد تعقیب محرک آن نشان میدهد که منتسب یکجا خواهد شد، و اگر حقاً مربوط به ملت ایران است ماده مذکور در مجلس شورای ملی مملکت به تصویب اکثریت رسید که اثبات مطلب فوق را می کند، دیگر سراغ دیگران رفتن مفهوم نیست و جاهلانه است و اگر مجلس رسمی نبوده و کارش لغو و غیرقانونی است خوب است دادگستری یا مملکت خود را از این مجلس مجزا کند ..... که مجزا نکند و مجلس را رسمی میداند و پس سخن متناقض نسبت به سخنان رسمی مجلس گفتن و عمل متناقض با عمل رسمی مجلس شورای ملی بسیار کودکانه و جاهلانه است، خوب است به این تناقضات کود کانه خاتمه داده شود.

۹- عجیباً اگر بنا است سخنان روزنامه مستند چیزی واقع شود همه مردم ایران و تمام روزنامه ها بطور کل قتل رزم آرا را یک موضوع خوب ..... و تمام مردم بالا تفاق

۲۸۹

که خود را مبارز یا حکومتی جابر سلف معرفی کرده بود، حکم غیر قابل اجرا جابری سلف را در حق من اجراء کرد و تمام سخنان خود را که مبنی بر آزادیخواهی است تکذیب نمود و بعد از سه ماه که در زندان بودم همان حکم را به رؤیت من خواستند برسانند که اعضاء نکردم و در آن نوشته بود که صریحاً قابل اجراء نیست و تا مراحل بدی از اجرای آن خودداری گردد.

عجبا آقایان مظاهره به جنگ با پیشینیان سلف، حکم غیر قابل اجرای آنها را اجراء کردند و حائری شاه باغ دادستان کل وقت آن سید بزرگواری که زیر بار مظالم دستوری حکومت وقت نرفت و بالصرح نوشت حکم مذکور نافذ نبوده بازداشت نواب صفوی مجوز قانونی ندارد با تمام سوابق خدمت قضائیش به خدمتش خاتمه دادند، اینک به مصدق و کاشانی و دوستانش بگویند بس است عجزالت بکشید، و به مأمورین دولتشان بگویند عمر خیانت کوتاه است، اطاعت ظالمین کم کنید.

۱۶- من بنده ناچیز خدای عزیزم، که تنها بر آن هستم که براه او بروم و مردم را بسوی او و قانونش بخوانم و به مدارج عالی انسانیت برسانم و بیاری ذاتش به مقاسد و بدبختیهای بشر خاتمه دهم، خود و سخنانم صحیح ترین و قانونی ترین شاهد قابل بقاء و ترقی اجتماع هستم، هر که بر غیر این است او غیرقانونی و غیر صحیح و غیر رسمی است، خصوصاً با این فرض صحیح که در مملکت رسمی اسلامی زاده شدند، و من و برادران هوسطنم شیر محبت اسلام و محمد و آن محمد نوشیده ایم و جز این منطق سخنی نداریم و جز این راه براهی نخواهیم رفت که با شیر اندرون شد با جان بدر شود. اگر حکومت مردم بر مردم صحیح است بنابراین حکومتی که برخلاف اسلام عملاً رفتار نموده مروج فساد و مخرب اسلام است. حکومتش و اعمال حکومتش غیرقانونی بوده، خود و اعوانش قابل تعقیب جزائی و قانونی هستند، و اگر حکومت قانون است که حکومت بنیادش بر قانون اساسی نهاد و قانون اساسی پایه اش بر بنیاد اسلام نهاده شده به تفصیلی که بر شما پوشیده نیست، چون بجای اجرای قانون اسلام مروج کفر و ظلم بوده بتمام معنی عملاً مخرب اسلام است بایستی ..... و بدلیل اینکه مزاحم من و برادرانم که نماینده آرزوهای مقدس باطنی فرزندان اسلام و ایران هستیم ..... نهمت و جسارت گردد، اگر حساب است این است و اگر منطق است و قانونی است و قانونی است که ذکر گردید، و اگر مصدق و کاشانی و اعوانش گویند که غیر از این است بیایند بخدمت من شرفیاب

۲۹۱

۲۸۸

که افراد و اعضای دادگستری هم که لامحالہ جزء افراد مردم ایران هستند یکسال است بالاتفاق فریاد می کنند مرده باد رزم آرا، زنده باد خلیل طهماسبی، من که از مردم زنده باد گو و مرده باد گو نیستم، خوب است همه زنده باد گوها و مرده باد گوها را می گرفتید و مزاحم میشدید و تعقیب می کردید و این هم محال است چون مردم یک مملکت قابل تعقیب بالاتفاق نمی باشند و بقول دموکراسی مسلک ها مردم خود موجد حکومتند، و من بیاری خدا براه حق از روی غم و ایمان میروم و ذره ناچیزی در برابر اشعه لطف بی زوال خدا هستم که می خواهم مردم را تربیت و براه حق دعوت نموده ..... دهم.

۱۰- با مقدمات روشن بالا به دادگستری و اعضای دادگستری و آقایان برادران دینی ما که در هر کجا هستند و گزارش دهندگان و آنها که این گزارشها را ..... بفرمائید مطلب بسیار روشن است و بر شما پوشیده نیست، این قدر تشریفات خشک و فرمالیته بازی را تبعیت نکنید از این روش عجیب و مرسوم آور که برخلاف عقل و منطق و انصاف است با توجه به مطالب فوق از روی انسانیت عجزالت بکشید.

۱۱- گزارشاتی که راجع به خرداد ۲۷ و مخالفت با حکومت هژیر مستند قرار داده شده مشمول سخنان گذشته بوده قابل اعتماد و اعتبار نیست.

۱۲- و نیز گزارش مربوط به پاره کردن حکم مذکور نیز از این قبیل است.

۱۳- در خرداد ۱۳۳۷، محل اجتماع مخالفین هژیر و آن کسی که خود را مخالف هژیر قلمداد کرده بود منزل کاشانی و شخص کاشانی بود که امروز گرداننده حکومت فعلی است که با عراض شخص او و مصدق و رفقای آنها این یازدهای کود کانه را برای اطفای شعله های سوزان حقیقت من ایجاد کرده اند، و این پرونده سازها را نموده اند، خوب است این قضیه را از خود کاشانی و مصدق سؤال کنید، مضافاً بر اینکه حرکت جمعیت در روز مذکور از منزل کاشانی و پامانر بود.

<http://www.chebayadkard.com>

۱۴- در حکومتیهای جاری سابق سفری به ساری کردم، سه شب متیرو رفتم، مردم را بسوی حق و خدا دعوت کردم، پرونده غیباً برای من ساختند، حکم غیر قابل اجرائی که در آن گفته شده بود قابل اجراء نیست تا وقتی که مراحل بدی قانونی را طی کند برای من ساختند، آن حکومتیهای جابر در این باب بسیار نانچیزی کردند و اما حکم را اجراء نموده و موفق به اجرای آن نشدند، و در آن هم قید قابل اجراء نیست را گذاشته، اما این حکومت فعلی که عنوانش از آن جهت نام یافت و مردمی را بدتبیل خود انداخت

۲۹۰

وزارت اطلاعات و امنیت
برگ بازجویی و صورت مجلس

نام و نام خانوادگی	تاریخ	موضوع	محل	شماره
	روز ۱۳۳۰			

این گزارش در خصوص... (The text in this table is very faint and mostly illegible due to the quality of the scan.)

http://www.chebayadkard.com

۲۹۷

وزارت اطلاعات و امنیت

برگ بازجویی و صورت مجلس

نام و نام خانوادگی	تاریخ	موضوع	محل	شماره
	روز ۱۳۳۰			

این گزارش در خصوص... (The text in this table is very faint and mostly illegible due to the quality of the scan.)

۲۹۹

وزارت اطلاعات و امنیت

برگ بازجویی و صورت مجلس

نام و نام خانوادگی	تاریخ	موضوع	محل	شماره
	روز ۱۳۳۰			

این گزارش در خصوص... (The text in this table is very faint and mostly illegible due to the quality of the scan.)

۲۹۶

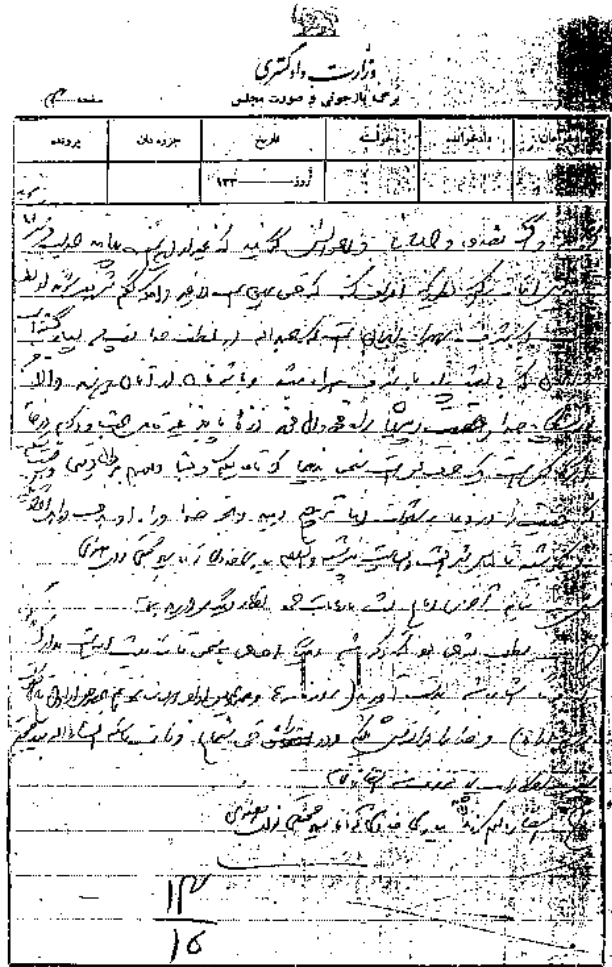
وزارت اطلاعات و امنیت

برگ بازجویی و صورت مجلس

نام و نام خانوادگی	تاریخ	موضوع	محل	شماره
	روز ۱۳۳۰			

این گزارش در خصوص... (The text in this table is very faint and mostly illegible due to the quality of the scan.)

۲۹۸

http://www.chebayadkard.com

اسنادی در رابطه با اتهامات رزم آرا

کند؟ بهر حال این صرفاً شایعه [ای] بیش نیست که بعد از بین رفتن رزم آرا انتشار یافت و حال که این بحث پیش آمد بد نیست گفته شود رزم آرا با انتخاب چند رفیق و رفیق بازی در کار مملکت وزن اجتماعی خودش را از دست داد، و مخصوصاً با آوردن نظامی ها در نخست وزیری و پرت و پلا کردن کارمندان مجرب و کارگشته، بی جهت مخالفین مؤثر و زیادی برای خودش ایجاد کرد، بدون اینکه موافقی جلب کرده باشد. ولی از موقعی که رزم آرا کشته شد، دیگر رفقای او کنار رفتند و به نخست وزیری نیامدند و بعقیده من یکی از اشتباهات رزم آرا همین رفیق بازی بی مورد او بود.»

http://www.chebayadkard.com

مصاحبه مخبر نشریه هفتگی «اتحاد ملی» با فهیم الملک * در باره «شایعه کودتای رزم آرا»

نقشه کودتا چطور بهم خورد؟

در باره شایعات و مندرجات جراید در مورد نقشه کودتا توسط رزم آرا و انحلال مجلسین سنوال کردم، فهیم الملک خنده پرمعنائی کرد و گفت:
کودتای چی؟ کشک چی؟ اگر بچه های منزل من با منزل شما توانستند نقشه کودتا بکشند و اجرا کنند رزم آرا هم می توانست. چه شدند عوامل کودتا کننده که با متلاشی شدن مغز رزم آرا نقشه آنها نقش بر آب شد؟ کودتا بوسیله یک فرد مجال است. عوامل داخلی و خارجی و قوای کافی و تدبیر لازم دارد، و رزم آرا با سه چهار نفر اطرافیان خویش که خود را رفیق شفیق او معرفی می کردند چطور می توانست کودتا
<http://www.chebayadkard.com>

* فهیم الملک (خلیل فهیمی) از چهره های مورد اعتماد و اطینان محمدرضا پهلوی بود، و به توصیه او در کابینه رزم آراه پست «وزیر مشاور» را تصاحب نموده بود. فهیمی پس از قتل رزم آرا تا تشکیل کابینه حسین علاء، از سوی محمدرضا پهلوی عهده دار پست نخست وزیری گردید.
شدت مخالفت فهیمی با رزم آراه و همچنین سرور و خوشحالی او از حادثه ترور ۱۶ اسفند ۱۳۲۹ بخوبی و روشی از خلال مطالب مصاحبه مذکور نمایان و هویداست.
در اینجا، بخش مربوط به «شایعه کودتای رزم آرا» را بنقل از مصاحبه مذکور که تحت عنوان «مصاحبه با نخست وزیر بی وزیر» در نشریه «اتحاد ملی» شماره .... مورخ اسفند ۱۳۲۹ منتشر شده است، درج می نمایم.

مختلف به تهران اعاده شوند - نامه های محرمانه ۵۰۹ - ۲۹/۷/۲ - ۵۱۰ - ۲۹/۷/۲
 شهر بانی به نخست وزیری دایر به آوردن زندانیان سیاسی به تهران.
 ۵ - راجع به قیام حیات داودیه در فارس - از اداره انتظامات وزارت کشور،
 - نامه شماره ۳۴۷/ج ۱ - ۶۴۷۳ مورخ ۲۵/۲/۸ ژاندارمری وزارت کشور - نامه ۴۰۱۳
 - ۵۷۸۴/ن وزارت کشور به وزارت جنگ - نامه ۵۵۳۸/۱۵۲۱۵ مورخ ۲۵/۳/۱۹
 وزارت جنگ به وزارت کشور - رونوشت نامه نمره ۱۸۹۵۱/۵۸۸۰ وزارت کشور به
 وزارت جنگ - نامه نمره ۵۵۳۸/۱۵۲۱۵ مورخ ۲۵/۳/۱۹ وزارت جنگ به وزارت
 کشور - رونوشت نامه نمره ۱۸۹۵۱/۵۸۸۰ - ۲۵/۳/۱۹ وزارت جنگ متضمن نامه
 ۱۳۱۸ - ۲۵/۳/۱۲ وزارت خارجه که این نامه ها در پرونده ۳۴/۳ - ۲۶ اداره
 انتظامات وزارت کشور بایگانی است.

۶ - از وزارت دادگستری عین یا عکس رونوشت مصدق متن نطق رزم آرا در
 مجلس شورای ملی که بوسیله مأمورین انگلیسی تهیه شده و طبق گزارش آقای ناصر
 وثوقی باز پرس که رونوشت آن گزارش در پرونده موجود است.
 از جنابعالی خواهشمند است اقدام عاجل و فوری در خواستن نامه های فوق الذکر
 معمول فرمائید، مزید تشکر است. با تقدیم احترامات:

امضاء: صفا حائری

<http://www.chebayadkard.com>

نامه صفا حائری (یکی از وکلای مدافع خلیل طهماسبی) به باز پرس شعبه یک
 دادسرای شهرستان تهران

صفا حائری
 وکیل پایه یک دادگستری
<http://www.chebayadkard.com>
 دفتر: تهران - چهارراه سرچشمه

باز پرس محترم شعبه یک دادسرای شهرستان تهران
 در تعقیب قرار مجدد صادره از شعبه یک دیوانعالی جتانی تهران راجع به تکمیل
 پرونده اتهامی آقای خلیل طهماسبیان (سیاسی) نسبت به موارد مورد تقاضای این جانب
 اینک مراتب زیر مورد استدعا است:

- ۱ - راجع به اسناد مربوط به فرار سران حزب منحل توده متضمن است مقرر
 فرمائید رونوشت مصدق نامه های زیر از این ادارات خواسته شود.
- ۲ - از اداره سیاسی وزارت کشور - گزارش شماره ۵۲۴ - ۲۹/۷/۴ شهر بانی
 به وزارت کشور حاکی بر اینکه کلیه زندانیان سیاسی اعزامی به کرمان و کاشان ویزد
 متدرجاً به تهران احضار و تحویل زندان قصر گردیده اند، نامه شماره ۱۶۹۹۴/۳۷۰۸ -
 ۴/۴۲ مورخ ۲۹/۷/۸ شهر بانی به وزارت کشور در تعقیب نامه فوق الذکر.
- ۳ - از شهر بانی کل کشور - گزارش شماره ۲۳۵۳۴ - ۲۹/۹/۲۶ اداره
 آگاهی دایر به جریان فرار سران حزب منحل توده از زندان نامه ۲۱۷۸ محرمانه.
- ۴ - از دفتر نخست وزیری - نامه ۲۹۰۰۴ - ۲۹/۶/۱۶ شهر بانی کل کشور به
 نخست وزیری که طبق دستور شفاهی مقرر است زندانیان سیاسی اعزامی به نقاط

۳۰۶

می نموده است. عده زیادی از روزنامه ها مقالات خود را از این اداره می گرفته اند،
 آگهی ها و اخبار مربوط به نفت که در عین حال برای رسیدن به هدف های معینی تهیه
 می شده از طرف این اداره بوسیله آقای ابوالقاسم حداد که رابط مطبوعاتی اداره بوده است
 بین روزنامه ها قسمت می شده و مقالات توهین آمیز و تحریک کننده بمنظور تحقیر رجال
 و سیاست مداران میهن پرست ایرانی و انصاف افکار عمومی از مسئله نفت بدست بعضی
 نویسندگان و از جمله آقای علی جواهر کلام تهیه و پس از صوابدید اداره مذکور برای
 درج به روزنامه ها داده می شده است.

اسناد دیگری مبنی بر رابطه بعضی رجال و سناتوها با آقای فیلیپ استاکیل
 رئیس اداره مذکور نیز در دست است، و در عین حال بعضی اقدامات سیاسی و
 مطبوعاتی عده ای از رجال از این اداره سرچشمه و الهام می گرفته است. مثلاً بموجب
 سندی که در دست است آقای شاهرخ اساساً مأموریت هائی از طرف این اداره داشته
 است.

عکسها [ی] ترجمه ها، و رونوشت های ترجمه شده در اختیار وزارت کشور قرار
 گرفت، و عین آنها در اداره مذکور لاک و مهر شده موجود است.
 در تاریخ ۳۰/۴/۸ بتایر مذکوره تلفنی و ارجاع آن جناب و رؤیت امریه جناب
 آقای نخست وزیر معلوم شد که پس از انحلال اداره اطلاعات، بعضی کارمندان این اداره
 منزل آقای سدان را تبدیل به یک اداره مخفی نموده، و در آنجا بکار خود ادامه می دهند.
 محتمل است یک دستگاه فرستنده در آنجا مشغول بکار باشد، و علی ایحال مقرر است
 اداره مذکور نیز تفتیش شود.

در روزهای ۸ و ۱۰ و ۱۱ تیرماه جاری بموجب صورت مجلس های موجود
 اینجناب با اتفاق نمایندگان وزارت کشور و شهر بانی کل و کلانتری ۳ به خانه مذکور
 وارد و بشرح زیر بررسی هائی معمول گردید، حین ورود به خانه نامبرده آقای حداد
 رابط به اصطلاح مطبوعاتی اداره اطلاعات و آقای فیلیپ استاکیل رئیس اداره مذکور در
 حالی که هر یک دسته ای اوراق و مطبوعات زیر بغل داشتند در حال خروج مشاهده
 شدند، و اوراق و اسناد مذکور بررسی شد، خانه آقای سدان که دارای اطلاعاتی متعدد
 است کلاً تبدیل به یک اداره یا شعبه ای از اداره اطلاعات منحل شده بود، و وسائل کار

<http://www.chebayadkard.com>

• در اصل: هین.

۳۰۸

۳۰۵

گزارش آقای ناصر وثوقی به ریاست دادسرای شهرستان تهران

وزارت دادگستری

رونوشت گزارش آقای ناصر وثوقی دادیار دادسرای تهران مورخه ۱۳۳۰/۴/۱۲
 ریاست دادسرای شهرستان تهران - تعقیب مأموریت محوله در مورد تفتیش و بررسی
 اداره منحل اطلاعات شرکت سابق نفت جریان اقدامات انجام شده را تا این تاریخ
 بشرح زیر بعرض می رساند:
<http://www.chebayadkard.com>

در تاریخ های پنجم و ششم و هشتم و نهم تیرماه ۱۳۳۰ بموجب صورت
 مجلس های موجود اینجناب با اتفاق آقای امیرحسین پاکروان نماینده تیسار زاهدی وزیر
 کشور و آقای سرهنگ ابراهیم عاصمی نماینده شهر بانی کل و سرهنگ غلامحسین
 دادخواه رئیس کلانتری ۳ در اداره منحل اطلاعات شرکت سابق نفت حضور یافتیم، و
 شروع به بررسی و مطالعه اوراق و اسناد گردیدیم. قبل از مراجعه این هیئت اداره مذکور
 از طرف مأمورین انتظامی مهر و موم شده بود، و از تاریخ مراجعه تا حال نیز اداره مذکور
 لاک و مهر شده در تحت حفاظت و نگهبانی مأمورین انتظامی می باشد. از تعداد زیادی
 اسناد و اوراق مربوط به این اداره عکس برداری شد، اسناد انگلیسی به فارسی ترجمه
 گردید، و از کلیشه آنها رونوشت تهیه شد. بموجب این اسناد اداره منحل اطلاعات
 شرکت سابق نفت در پاره ای امور سیاسی داخلی ایران بمنظورهای خاصی مدخله

۳۰۷

از قبیل تلفن، ماشین تحریر، دستگاه دیکتافون و غیره بطور کامل در کلیه اطانها ملاحظه گردید، و حتی یک اطلاق نیز برای استفاده و سکونت شخصی در این ساختمان دیده نشد.

از بررسی اوراق و اسناد این اداره مداخلات دامنه دار شرکت سابق در امور داخلی و سیاسی ایران و اقداماتی که بهیچوجه با امر استخراج و تصفیه نفت ارتباط ندارد مشهود و مکشوف گردید. اسناد ارتباط روزنامه توپها، و نویسندگان و بعضی از رجال در این اداره ملاحظه میشود، پیشنهاداتی که از خریداران نفت جهان بعنوان شرکت ملی نفت با پست ایران فرستاده شده بود در آرشیوهای این اداره بایگانی شده است. نطق تیمسار رزم آراء نخست وزیر سابق در جواب نمایندگان جبهه ملی که از طرف شرکت تهیه شده بود بدست آمد، و بالاخره یک سند کسبی به خط آقای استاکیل حاکی است که مقداری از اوراق و اسناد مهم نابود گردیده است که بلافاصله اقدام مقتضی معمول گردید.

نماینده وزارت کشور از این اسناد نیز عکسها و رونوشتها و ترجمه هائی تهیه کرده، و سپس عین اسناد ضبط گردید. قسمتی در بانک ملی و بقیه در خود محل لاک و مهر شد و تحت حفاظت مأمورین انتظامی قرار گرفت. تطبیق عملیات انجام شده، و اسناد موجود با قوانین اجرائی ایران و بررسی دقیق نوشتجات به فرصتهای بعدی موقوف می گردد، و اینک ضمن ارسال ۱۲ برگ رونوشت صورت مجلس های تنظیم شده مراتب را جهت اطلاع آن جناب اعلام می دارد. جریان تحقیقات ادامه خواهد داشت.

دادیار دادرسی تهران. ناصر وثوقی. امضاء ناصر وثوقی ۳۰/۴/۱۲

رونوشت برابر اصل

<http://www.chebayadkard.com>

نامه وکلای مدافع خلیل طهماسبی به شعبه دادرسی*

شیر و خورشید
وزارت دادگستری

صفحه ۳۳

اظهار آقایان وکلا مدافع منعم ... از پرونده ای که دفتر فهرست اسناد شماره ۵۶ نمره گذاری شده اسناد ذیل را ملاحظه می فرمائید که استخراج از این پرونده و رونوشت های آن که بزبان انگلیسی است یا ترجمه آقای اکرمی بدرخواست ماها تقدیم این پرونده می شود، فعلاً مورد استشهادات که ذیلاً اسناد مزبور توضیح داده می شود.

۱ - تلگراف مورخ ۵ مارس ۱۹۵۱ وزارت امور خارجه دولت انگلیس به سفیرکیر خود در تهران راجع به تصمیم کمیسیونی که روز جمعه دوم مارس در وزارت خارجه انگلیس مرکب از نمایندگان وزارت امور خارجه - وزارت سوخت و نیروی برق - نماینده خزانه داری - نماینده بانک انگلیس بوده و تلگراف مزبور به سفیر انگلیس در تهران مخابره شده است.

۲ - خلاصه وقایع از ۵۰/۹/۲۷ تا ۵۰/۱۰/۲ بصورت گزارش از شرکت سابق نفت به لندن راجع به اینکه رزم آرا درصدد گرفتن فرمان انحلال مجلس از شاه بوده است.

<http://www.chebayadkard.com>

۵ صفحه ۱۳۷۷ پرونده.

۳۱۰

تلگراف وزیر خارجه انگلیس به سفیر آن کشور در ایران*

شیر و خورشید
وزارت دادگستری

مستخرجه تلگرافی که از طرف وزارت خارجه انگلیس به سفیرکیر انگلیس در ایران مخابره و در پرونده شرکت سابق نفت بایگانی است بتاريخ پنجم مارس ۱۹۵۱. پیرو جلسه که در وزارت امور خارجه در روز جمعه دوم مارس تشکیل و نمایندگان وزارت امور خارجه و وزارت سوخت و نیروی برق و خزانه داری و بانک انگلیس در آن حضور داشتند، تلگرافی به مضمون زیر خطاب به سفیرکیر انگلیس در تهران مخابره گردید.

۱ - اینجانب پیشنهاد شما را که متذکر شده اید شخصاً با رزم آرا برای حل قضیه نفت مساعدت نمایند تقدیر می نمایم. ولی هرگونه تصمیمی که اتخاذ و مربوط به قانونی بودن ملی کردن صنعت نفت نباشد از طرف دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان پذیرفته نخواهد شد. از جریان امر معلوم است که شما در موضوع شرایط حقیقی تصمیمی که ممکن است اتخاذ شود، رزم آرا را تحت تأثیر خود قرار داده اید.

هیچگونه امتیازی بین صلاحیت شخصی و رسمی شما گذارده نخواهد شد، و

<http://www.chebayadkard.com>

۵ صفحه ۱۳۹ پرونده.

۳۱۲

۳۰۹

۳ - گزارش محرمانه مورخه ۵۱/۳/۱۴ شرکت سابق نفت دائر بطرز نزدیک شدن به افکار عمومی در ایران.

۴ - خلاصه سئوالات و دستور تحصیل جوابی که سفیرکیر انگلیس به نخست وزیر توصیه کرده است که پاسخ آن سئوالات را از وزارت خانه های مربوطه بخواهد.

بطوری که ملاحظه می نمایند تمام اوراق و پرونده هائی که از شرکت نفت سابق بدست آمده اجمالاً و تلویحاً مثبت دخالت کامله و تبعیت مخصوص نخست وزیر (رزم آراء) از شرکت نفت می باشد. ولی چون اوراق مفصل و برای استفاده ماها... ، و اینکه منعم در زندان بلا تکلیف معطل است، با پیوست نمودن مدارک نامبرده بالا اکتفا می نمایم، و اگر تا اختتام دستور دادگاه به آقای باز پرس موفق بدست آوردن اوراق دیگری شدید، نیز به این پرونده خواهیم داد.

[امضاء ها:]

صفا حائری مهدی کاشانی ابوالفضل لسانی اکرمی
عاملی دکتر عبسی سپهبدی ناصر وثوقی یک امضاء ناخوانا

<http://www.chebayadkard.com>

۳۱۱

حتی باید فرض شود که تصمیمی که اتخاذ می شود مورد پشتیبانی دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان قرار خواهد گرفت.

۲- بنابراین هرگاه هر نوع تصمیمی را به رزم آرا توصیه می نمائید اینجانب ترجیح می دهم که براساس مفاد تلگراف اینجانب باشد (باتوجه به قسمت اخیر تلگراف مزبور نوشته شده است پیشنهاد باید براساس نصف و نصف باشد).

۳- در هر حال شما نباید شاه و رزم آرا را راجع به احساسات دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان بی خبر بگذارید، و مخصوصاً باید غیرقانونی بودن صنعت نفت را تصریح نموده، و بار دیگر تأکید نمائید که توضیح شرکت و مساعدت اخیر هنوز معلوم نشده است. شما باید جداً تأکید نمائید که امیدوارید رزم آرا در موقع مذاکره با کمیسیون نفت قول را که داده و گزارش آن را داده اید عملی نموده و ترتیباتی بدهد که اظهارات او در جریان و رادیو کاملاً منعکس گردد.

ترجمه مطابق است. امضاء: اکرمی

۳۱/۲/۹

تأیید صحت امضای اکرمی مترجم رسمی زبان انگلیسی دادگستری توسط اداره

دفتر کل وزارت دادگستری.

مهر اداره مذکور

گزارش خلاصه وقایع شرکت سابق نفت راجع به ...

شیر و خویشید

وزارت دادگستری

مستخرجه از ثبت وقایع ایام که از روی پرونده شرکت نفت راجع به ملاقاتها و مذاکرات استخراج شده.

یادداشت های مربوط به ۵۰/۹/۲۷ تا ۵۰/۱۰/۲

راجع به ملاقاتهای رزم آراء با اعلیحضرت برای گرفتن قون جهت انحلال مجلس، پایمان* به ما اطلاع می دهد که نخست وزیر از فشار آوردن به اعلیحضرت برای دادن قول در این زمینه که بتواند آن را بعنوان تهدید در مقابل و کلاه بکار برد هنوز ناامید نشده است.

ترجمه مطابق است

امضاء: اکرمی <http://www.chebayadkard.com>

۳۱/۲/۳۰ — ۸۳۰۳۳۲

صحت امضای آقای اکرمی مترجم رسمی زبان انگلیسی وزارت دادگستری

گواهی می شود...

اداره دفتر کل وزارتی

امضاء

مهر دبیرخانه اداره دفتر کل وزارت دادگستری

دبیرخانه

* مستشار نظامی سفارت کبرای انگلیس.

<http://www.chebayadkard.com>

جزوه دان ..... پرونده ..... صفحه .....
روز و وقت ..... مورخ ..... مار ۲۲

Handwritten report in Persian script with official stamps and signatures. The text discusses the activities of the former oil company and mentions the Ministry of Justice. There are several official seals and signatures, including one from the Ministry of Justice and another from the Ministry of Oil.

گزارش محرمانه شرکت سابق نفت

شیر و خویشید

وزارت دادگستری

مستخرجه از گزارش عملیات شرکت نفت انگلستان که به مرکز شرکت در لندن ارسال شده است.

بتاریخ ۵۱/۳/۱۴ - محرمانه -

وضعیت ایران از لحاظ امتیاز - طرز نزدیک شدن به افکار عمومی در ایران

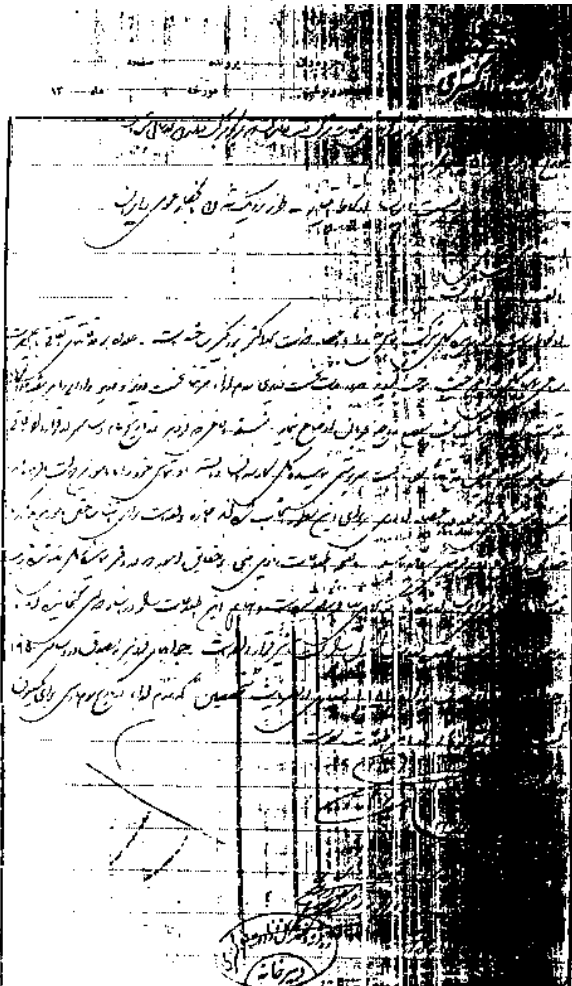
۱- تماس اشخاص
الف - با ادارات.

<http://www.chebayadkard.com>

از لحاظ سیاست امور نماینده کل شرکت تماس خود را با اعضاء دولت به حد اکثر نزدیکتر ساخته است. علاوه بر ملاقاتهای اتفاقی با اعلیحضرت مساعی نماینده کل از این حیث موجب گردید که در مدت نخست وزیری رزم آراء مرتباً نخست وزیر و وزیر دارائی را هر هفته جداگانه ملاقات نموده و با هر یک بحث مفصلی راجع به جریان اوضاع بنماید.

مثلاً دفاعی که فروهر در تاریخ ۲۶ دسامبر از قرارداد الحاقی نمود نتیجه مستقیم چنین ملاقاتهایی بود. نخست سر پرستی نماینده کل، کارمندان وابسته به او تماس خود را با مأمورین دولت افزوده اند. ضمناً نماینده کل بر یک عدد اعضاء اداری که برای این منظور انتخاب شده اند اجازه داده است برای آشنا ساختن مأمورین مذکور با حقایق اوضاع از هر فرصتی استفاده نمایند. بالتسبیح اطلاعات زیادی مبنی بر حقایق امور که در

۳۱۸

۳۱۷

دفتر نماینده کل تهیه شده برحسب تقاضا با ادارات دولتی ایران داده شده یا آنکه برای آنها فرستاده شده است و آنها هم این اطلاعات را در اسناد دولتی گنجایند. بدیهی است این ترتیب عقیده مقامات مسئول را تحت تأثیر قرار داده است. جوابهای فروهر به مصدق در دسامبر ۱۹۵۰ و جوابهای رزم آرا به مصدق در فوریه ۱۹۵۱ و بسیاری از نظریات «متخصصین» که رزم آرا در تاریخ سوم مارس برای کمیسیون نفت قرائت نمود نمونه‌هایی از این اطلاعات بوده است. ترجمه مطابق است. امضاء اکرمی

۳۱/۲/۳
۳۱/۲/۳۰ - ۸۳۰۳۲
صحت امضای آقای اکرمی مترجم رسمی زبان انگلیسی وزارت دادگستری گواهی می‌شود.

اداره دفتر کل وزارت
امضاء
مهر دبیرخانه اداره دفتر کل وزارت دادگستری

http://www.chebayadkard.com

از لحاظ مالی و اقتصادی:

- ۱- چند عاقله مستقیماً یا من غیر مستقیم از صنعت نفت اهانه می‌تایند؟
- ۲- چه تعداد درآمد می‌بایستی در سالهای ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ از قرارداد الحاقی عاید ایران گردد؟
- ۳- در صورت ملی کردن صنعت نفت با چه مبلغی می‌توان خسارات شرکت نفت را جبران نمود؟
- ۴- آیا دولت ایران موفق به گرفتن قرضه شده، و ربح آن از چه طریق تضمین می‌شود؟
- ۵- سرمایه که باید صنعت نفت را بکار اندازند از چه منبعی بدست خواهد آمد؟

ترجمه مطابق است. امضاء: اکرمی
۳۱/۲/۷

تائید امضاء مترجم توسط اداره دفتر کل وزارت مهر اداره مذکور

http://www.chebayadkard.com

سؤالات ارائه شده به رزم آرا توسط شرکت سابق نفت*

شیر و خورشید
وزارت دادگستری

مستخرجه از پرونده شماره ۵۶ شرکت سابق نفت راجع به سئوالاتی که سفیر انگلیس به رزم آرا داده است که از وزارت خانه‌ها خواسته شود. سئوالاتی که نخست وزیر راجع به ملی کردن صنعت نفت به وزارت خانه‌های ایران فرستاده است. سئوالات اضافی که به او توصیه شده است.

از لحاظ فنی:

- ۱- آیا مهندسین معدن شناس ایرانی بقدر کفایت هستند که بتوانند موقعیت و محل چاههای نفت را ترسیم و نقشه برداری نمایند؟
  - ۲- در اثر ملی کردن صنعت نفت قیمت تولید و حجم بازار آن چه خواهد شد؟
  - ۳- چقدر متخصصین ایرانی و خارجی از طرف شرکت نفت ایران و انگلیس استخدام شده‌اند، و این نسبت را چگونه می‌توان با شرکت نفت ایران مقایسه نمود؟
- از لحاظ سیاسی:

- ۱- آیا سیاست پسندیده [ای] است که از الغاء یک جانبه قرارداد دفاع نمود؟
- ۲- آیا سیاست پسندیده [ای] است که روابط بین ایران و انگلیس را تضعیف یا قطع نمود؟

http://www.chebayadkard.com

اولاً نسبت به ایجاد حکومت دیکتاتوری پرونده‌هایی در وزارت کشور (اداره سیاسی)، شهرستانی (کارآگاهی)، ژاندارمری کل کشور (اداره رمز و محرمانه)، ستاد ارتش (رکن ۲) موجود می‌باشد که در تمام این پرونده‌ها مراتب معروض منعکس است، و اخیراً هم آقایان سرتیپ سرتیپ‌زاده کارگشا و سرهنگ مهندی به اتهام معاونت رزم آرا تحت تعقیب قرار گرفته، و در دیوان دادرسی ارتش پرونده اتهامی آنان تحت رسیدگی است، و در پرونده اتهامی آقایان مزبور ورقه‌ای بخط خود رزم آرا موجود است که مثبت مراتب معروضه در ایجاد حکومت قلدری و دیکتاتوری می‌باشد.

برای جمع‌آوری این قسمت از دلایل تا قبل از تشکیل پرونده در دادرسی ارتش شاید لازم بود به تمام دوائر معروضه در بالا نامه نوشته شود، ولی فعلاً قریب به یقین است که تمام این پرونده‌ها در دادرسی ارتش جمع‌آوری شده است.

بنابراین تئوری می‌شود بوسیله وزارت جنگ به دادرسی ارتش نوشته شود که یا پرونده اتهامی آقایان سرتیپ سرتیپ‌زاده کارگشا و سرهنگ مهندی را که مشتمل بر مراتب معروضه است به این بازپرسی ارسال دارند، و یا اینکه مواردی که مربوط به عملیات شخص رزم آرا است آنچه که خطوط و دستورات شخص خود رزم آرا است عکس‌برداری نموده و عکس‌ها را برای دائره بازپرسی بفرستند، و آنچه که مربوط به خود او نیست و مرتبط بموضوع است رونوشت گواهی شده ارسال دارند و چنانچه در جریان امر اطلاع حاصل شد که وزارت کشور و سایر وزارتخانه‌های ذکر شده پرونده‌های خود را به دادرسی ارتش ارسال نداشته‌اند مشخصات آن پرونده‌ها کتباً عرض خواهد شد تا از وزارتخانه‌ها خواسته شود، و این نکته نیز اضافه می‌شود که چنانچه دادرسی ارتش برای عکس‌برداری هزینه [ای] لازم داشت اینجانبان تأذیه خواهیم کرد.

اما نسبت به عملیات ناروای آن مرحوم در موضوع نفت:

روزنامه اطلاعات شماره ۷۶۳۷ مورخه ۲۹ مهرماه ۱۳۳۰ مشتمل بر نطق مورسین وزیر خارجه انگلستان راجع به سازش انگلستان با مرحوم رزم آرا و حل قضیه نفت و قتل ناگهانی او و اینکه این حادثه منجر به عقیم شدن نقشه‌های کابینه انگلستان گردید، برای ضبط در پرونده تقدیم می‌شود. و روزنامه کیهان شماره ۲۵۴۸ مورخه ۳۰/۸/۱ تقدیم می‌گردد که در سرمقاله آن که قسمتی در ستون ۳ صفحه ۷ نوشته شده، نویسنده مقاله به اسناد کشف شده از شرکت نفت اسناد می‌کند که آن اسناد حاکی از آن است

۳۲۲

است علاوه بر آنچه را که همکار محترم آقای لسانی تقاضا فرموده‌اند که تمامی آنها نیز مورد نظر و تقاضای این‌جانب خواهد بود، عبارت است از اصل یا عکس یادداشت تهیه شده در سفارت انگلیس که موضوع نطق و بیان مرحوم رزم آرا در ایام نخست‌وزیری راجع به نفت، و دفاع از قرارداد تنظیمی بین گس و گلشائیان بوده، و آقای ناصر وثوقی دادیار دادرسی تهران در تاریخ ۱۲ تیرماه ۱۳۳۰ گزارشی به ریاست دادسرا داده و در ضمن آن اشعار داشته‌اند [نطق تیمار رزم آرا نخست‌وزیر سابق در جواب نمایندگان جبهه ملی که از طرف شرکت تهیه شده بود بدست آمده، و بالاخره یک سند کتبی بخط آقای استاکیل حاکی است الی آخر].

دوم، تمام پرونده‌های مربوط به قیام حیات داویدها در فارس موجود در دفتر نخست‌وزیری و وزارت کشور و وزارت جنگ و ستاد ارتش — از کلیه نامه‌ها و گزارشهای علنی و محرمانه و رمز- پرونده‌های مزبور تماماً حاکی است که تحریکات رزم آرا و کمک‌هایی که نامبرده با دادن اسلحه و پول، وغیره به آنها نموده، می‌باشد.

سوم، پرونده فرار بارزانیهای محصور شده در غرب آذربایجان (سال ۱۳۲۶) به این توضیح بارزانیها که بر علیه دولت قیام مسلحانه نموده پس از زرد و خوردهای متعدد با ارتش بالاخره محصور شده و روز بروز وضعیت آنها بدتر می‌شد، و تسلیم آنها به ارتش قریب الوقوع شده بود که دفعتاً اطلاع دادند آنها از محاصره خارج و به خاک شوروی رفتند — یعنی رفع محاصره و فرار دادن آنها به دستور رزم آرا و اقدامات محرمانه او بوده که یک خیانت مسلم به ارتش و کشور می‌باشد.

چهارم، پرونده موضوع فرار نمودن سران حزب توده از زندان شهرستانی (قصر) که حاکی از یادداشت شخص مرحوم نخست‌وزیر رزم آرا است که در آن موقع گفته بودند [امضاء جعلی است]، و حال آنکه حقیقت داشته، اصل آن یادداشت و همچنین یادداشتها و دستوره‌های مربوطه مورد تقاضا است.

امضاء (صفا حائری) ۳۰/۸/۲
ذیل برگ: امضاء بازپرس شعبه ۱.

<http://www.chebayadkard.com>

حضور چند تن از وکلای مرحوم خلیل طهماسبی در شعبه ۱ دادسرا *

در تاریخ ۳۰/۸/۲ آقای ابوالفضل لسانی وکیل مدافع خلیل طهماسبی، و آقای مهدی کاشانی وکیل دیگر که در شعبه حاضرند و بشرح ذیل اقدام می‌شود:

۱ — با استحضار از .... دادگاه عالی جنائی مقتضی است محل و مشخصات مورد استناد خودتان را تعیین فرمائید که خواسته و ضمیمه شود.

ج — آقای لسانی — در آیه در لایحه تقدیمی به دیوان جنائی برای اثبات سیاسی بودن اتهام موکل بعرض رسیده بر دو قسمت است:

۱ — اقدامات و عملیاتی که مرحوم رزم آرا چه در موقع تصدی ریاست ستاد ارتش و چه در موقع تصدی مقام نخست‌وزیری برای ایجاد یک حکومت دیکتاتوری و قلدری نموده که بعد از فوت ایشان این مراتب در دواشر مختلفه پرونده تنظیم شده و موجود است.

۲ — عملیات ناروایی که آن مرحوم نسبت به موضوع حیاتی نفت جنوب نموده است.

<http://www.chebayadkard.com>

۵ صفحات ۱۹۲۴ و ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۲ با ۷۳۶ و ۷۴۵ تا ۷۴۸ پرونده.

۳۲۱

که کلیه اقدامات آقای مرحوم رزم آرا یعنی دولت ایران می‌نمود بدستور سفارت انگلیس بوده است.

کلیه این اسناد تحت نظر جناب آقای حائری شاه باغ داستان کل، و با مباشرت آقای ناصر وثوقی دادیار دادرسی شهرستان تهران بررسی و کلاسه شده، و پرونده خاصی بنا بر رزم آرا تنظیم گردیده. و در ایوان این هفته کلیه اسناد بدست آمده از شرکت نفت بااستثنای پاره‌ای از آنها را که جناب آقای دکتر مصدق همراه خود به شورای امنیت برده‌اند به وزارت دادگستری به مباشرت جناب آقای حسن شیرازی مستشار دیوان کشور به وزارت دادگستری آورده شده است.

تسنا دارم بوسیله وزارت دادگستری از دیوان کشور پرونده وصف شده در بالا تا میزانی که در ایران موجود است به این دائره محترمه بفرستند، و البته پس از مراجعت جناب آقای نخست‌وزیر، و رسیدن آن اسناد که قطعاً به وزارت دادگستری فرستاده خواهد شد آن اسناد نیز خواسته شود.

بالتبجیه تقاضا اینست که چون بر فرض نوجه اتهام به خلیل طهماسبی، عمل مشارالیه یک اقدام سیاسی بوده و دلایل اشعاری این مراتب را ثابت می‌کند، و تأثیر کم و بسزائی در سرنوشت متهم و حتی در نحوه تشکیل دادگاه خواهد داشت، عدالت و حقیقت‌داری ایجاب می‌کند که این دلایل جمع‌آوری شود و چنانچه بهین مناسبت هم دیوان جنائی دستور جمع‌آوری این دلایل را داده است، و تقاضائی که در لایحه شده و مورد موافقت دادگاه جنائی قرار گرفته تجدید و تکرار می‌شود.

امضاء (باز پرس شعبه ۱) امضاء (ابوالفضل لسانی)

امضاء (مهدی کاشانی)

<http://www.chebayadkard.com>

آقای مهدی کاشانی اظهار داشتند موارد استناد اینجانب نسبت به عملیات و اقدامات مرحوم رزم آرا و توضیحات مربوطه به آن موارد استناد همان است که همکار محترم آقای لسانی هم اکنون بعرض رسانیدند، و تقاضای ایشان را اینجانب نیز عیناً تکرار و تجدید می‌نمایم، امضاء.

بلافاصله آقای صفا حائری وکیل دیگر متهم حاضر و بشرح زیر تحقیق شد.
ج — پرونده‌هایی که مورد استناد این‌جانب برای دفاع از موکل مورد ضرورت